

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych
ustaw
(druk nr 436)

I. Cel i przedmiot ustawy

Omawiana nowelizacja wprowadza:

- zmiany w procedurze cywilnej w sprawach o ubezwłasnowolnienie w celu większego poszanowania praw osób, których wnioski o ubezwłasnowolnienie dotyczą,
- możliwość doręczania pism sądowych na skrytkę pocztową, co przyczynić się ma do pełniejszej realizacji prawa do sądu osób, które nie posiadają adresu,
- niezbędne zmiany będące konsekwencją już obowiązujących unormowań w innych ustawach.

W postępowaniu w sprawach o ubezwłasnowolnienie należy zwrócić uwagę na:

- zmianę określenia podmiotu, w stosunku do którego toczy się postępowanie w sprawie o ubezwłasnowolnienie z "osoby, która ma być ubezwłasnowolniona" na pojęcie niesugerujące przyszłego rozstrzygnięcia sądu - "osoba, której dotyczy wnioski o ubezwłasnowolnienie",
- przyznanie organizacjom społecznym, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób niepełnosprawnych, udzielanie pomocy takim osobom lub ochrona praw człowieka prawa wstąpienia do postępowania w każdym jego stadium (art. 1 pkt 18, lit. b),
- wprowadzenie obligatoryjnego niezwłocznego podjęcia próby wysłuchania osoby, której wnioski dotyczy, w obecności psychologa oraz psychiatry lub neurologa (art. 1 pkt 19),
- wskazanie, że w pierwszej kolejności doradcą tymczasowym powinna zostać ustanowiona osoba najbliższa (art. 1 pkt 20, art. 548 § 3),

- obligatoryjność przedstawiania świadectw lekarskich o stanie psychicznym w przypadku, gdy ubezwłasnowolnienie ma nastąpić z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego, pijaństwa, narkomanii (art. 1 pkt 22),
- określenie niezbędnej treści opinii biegłego - psychologa oraz psychiatry lub neurologa (art. 1 pkt 23, art. 553 § 2),
- wskazanie niezbędnych kierunków postępowania dowodowego z wyraźnym uwzględnieniem sytuacji majątkowej osoby, której wniosek dotyczy (art. 1 pkt 25),
- przyznanie osobie ubezwłasnowolnionej prawa wystąpienia z wnioskiem o uchylenie albo zmianę ubezwłasnowolnienia (art. 1 pkt 28), co należy uznać za wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 marca 2007 r., w którym orzeczono niezgodność art. 559 w związku z art. 545 § 1 i 2 Kpc w zakresie w jakim nie przyznaje osobie ubezwłasnowolnionej uprawnienia do zgłoszenia wniosku o wszczęcie postępowania o uchylenie lub zmianę ubezwłasnowolnienia, z art. 30 i 31 Konstytucji,
- wprowadzenie łagodniejszych wymagań formalnych przy wnoszeniu odwołań przez osobę, której dotyczy wnioski o ubezwłasnowolnienie (art. 1 pkt 29, art. 560 § 2),
- zmianę pojęcia "osoba ułomna" na pojęcie "osoba niepełnosprawna" (art. 1 pkt 30, art. 600 § 1 oraz art. 2),
- w sprawach z zakresu kurateli umożliwienie wystąpienia organizacji społecznej, za zgodą osoby niepełnosprawnej, z wnioskiem o ustanowienie kuratora (art. 1 pkt 30, art. 600 § 1),
- umożliwienie ustanowienie kuratora dla osoby niepełnosprawnej do załatwienia jednej sprawy (art. 2, art. 183 § 1).

Nowelizacja wprowadza nowy sposób doręczania pism sądowych. Na wniosek strony doręczenie będzie mogło być dokonane na wskazany przez nią adres skrytki pocztowej. W tym wypadku pismo sądowe przesłane pocztą składa się w placówce pocztowej operatora publicznego, umieszczając zawiadomienie o tym w skrytce pocztowej adresata. Strona, która zgłosiła wniosek o dokonywanie doręczeń na adres oznaczonej skrytki pocztowej, obowiązana będzie zawiadamiać sąd o każdej zmianie tego adresu (art. 1 pkt 8 oraz art. 1 pkt 9 lit. b).

Ustawa wejdzie w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. W sprawach o ubezwłasnowolnienie wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do czasu zakończenia postępowania w drugiej instancji, zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona w wyniku prac nad przedłożeniem rządowym. Na etapie prac sejmowych nie wprowadzono istotnych zmian do projektu.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Aleksandra Sulkowska

Starszy legislator